

بررسی تأثیر حق الزحمه کمیته حسابرسی بر حساب آرایایی با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی تمرکز مالکیت

ملیحه کشاورز

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران
Keshavarz.m63@gmail.com

بهرام برزگر

استادیار، گروه حسابداری، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران (نویسنده مسئول)
barzegarb403@gmail.com

مصطفی قاسمی

استادیار، گروه حسابداری، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران
Mostafa.ghasemi@iau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۳۰

چکیده

با توجه به گسترش شرکت‌های سهامی عام بحث نظارت بر شرکت‌ها از طریق مولفه‌های راهبردی شرکتی روبه افزایش است. انتظار می‌رود که مولفه‌های کمیته حسابرسی و مالکیت بر حساب آرایایی موثر باشند. هدف از این پژوهش پیش‌بینی حساب آرایایی با متغیرهای حق الزحمه کمیته حسابرسی، تمرکز مالکیت و سایر متغیرهای مالی و غیر مالی است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی و همچنین کاربردی است. اطلاعات مربوط به ۸۴ شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۷-۱۴۰۱ (۴۱۰ مشاهده/ سال - شرکت) با نرم‌افزار Spss ۱۸ و Eviews ۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایایی رابطه مثبت معناداری وجود دارد و تمرکز مالکیت بر این رابطه اثرگذار است. با توجه به کمیته حسابرسی شرکت و همچنین تمرکز مالکیت می‌توان تا حد زیادی حساب آرایایی را پیش‌بینی نمود و شرکت‌ها را با یکدیگر مقایسه نمود. کمیته حسابرسی و مالکیت به عنوان دو مکانیزم مهم حاکمیت شرکتی به دلیل نقش نظارتی که در شرکت‌های سهامی دارند، حساب آرایایی شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند. این پژوهش برای تحلیلگران و سرمایه‌گذاران دارای محتوای اطلاعاتی است. افزایش جلسات کمیته حسابرسی شرکت، در تنظیم و ارائه اطلاعات مالی مناسب کمک می‌کند.

واژه‌های کلیدی: حساب آرایایی، حق الزحمه کمیته حسابرسی، تمرکز مالکیت.

۱- مقدمه

بحث گزارشگری مالی منبع پاسخگویی قوی و عنصر اصلی برای شرکت ها به حساب می آید، زیرا از طریق ارائه مجموعه کامل صورتهای مالی حسابرسی شده، نقش بسیار مهمی در ارتباط بین شرکت و سهامداران، افزایش ارزش شرکت و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی ایفا می کند. اعتبار و شفافیت صورتهای مالی شرکت بستگی به اثر مکانیزم های نظارتی دارد و این امر منجر شده تا محققان به بررسی موضوعات حاکمیت شرکتی بپردازند. کمیته حسابرسی به عنوان یکی از کمیته های تخصصی هیئت مدیره نقش با اهمیتی در جهت بهبود عملیات و سود اقتصادی شرکت و حصول اطمینان از کیفیت گزارشگری مالی دارد. همچنین کمیته حسابرسی به عنوان یک رابط بین حسابرس مستقل و هیئت مدیره عمل کرده و روند نظارت را با کاهش عدم تقارن اطلاعات بین حسابرس مستقل و هیئت مدیره بهبود می بخشد. علاوه بر این، به این دلیل که مسئول استخدام حسابرس مستقل و نظارت بر کیفیت حسابرسی است، یکی از مهم ترین مکانیزمهای حاکمیتی درون شرکتی در نظر گرفته می شود. یکی از نقش های کمیته حسابرسی که پیوسته مورد توجه پژوهشگران و قانونگذاران قرار می گیرد، نقش نظارتی آن بر کیفیت حساب های ارائه شده می باشد. به عبارتی کمیته حسابرسی بر حساب آرای می تواند تأثیرگذار باشد. یکی از مباحثی که در سال های اخیر مد نظر قرار گرفته جبران خدمات کمیته و یا همان حق حضور و پاداششان است که بر حساب آرای اثرگذار است. علاوه بر آن مالکیت شرکت نیز مسئله مهمی است که بر رابطه بین حق الزحمه کمیته حسابرسی با حساب آرای مؤثر است، به خصوص سهامداران عمده که مالکین مهم در آن متمرکز می شوند. گرچه هر دو کمیته حسابرسی و تمرکز مالکیت نقشی نظارتی دارند و رفتارهای فرصت طلبانه را کاهش می دهند (مقدم و قدردان، ۱۳۹۸)، اما ممکن است این دو عامل نظارتی دارای اثربخشی نباشند و سبب افزایش رفتارهای نامناسب مدیران همچون حساب آرای شوند (آلکبسی و همکاران، ۲۰۲۲؛ حاج نوروزی و همکاران، ۱۴۰۱؛ نصیرزاده و همکاران، ۱۳۹۶). لذا مسئله اصلی پژوهش حاضر پیش بینی حساب آرای با متغیرهای حق الزحمه کمیته حسابرسی، تمرکز مالکیت و سایر متغیرهای مالی و غیر مالی است.

مبانی نظری

رسوایی های مالی در دو دهه اخیر نشان می دهد مدیران گاهی اوقات سهامداران را در مورد عملکرد اقتصادی شرکت، با تهیه صورتهای مالی که ارزش شرکت را به طور مطلوب و به موقع نشان نمی دهد، همراه می سازند. حساب آرای زمانی رخ می دهد که مدیران یا از اختیار گزارشگری خود و یا نفوذ و تأثیرگذاری خود بر تصمیمات عملیاتی، سرمایه گذاری و تأمین مالی استفاده می کنند تا یک گزارش به ظاهر مناسب ارائه دهند (اوسی و کلیبی، ۲۰۲۳).

حساب آرای پدیده نوینی نیست. رد پای آن را می توان در اوایل قرن نوزدهم جستجو کرد که ابتدا به شکل هموارسازی سود و سپس به صورت ایجاد اندوخته های پنهانی ظاهر شد (برادران حسن زاده و باقرزاده قره ضیاء الدین، ۱۳۹۶). حساب آرای شامل معاملاتی همچون خرید و فروش های پایان سال، اعطای اوراق بهادار قابل بازخرید به بانک ها و معاملات گردشی است که معمولاً در پایان سال صورت می گیرد (دستگیر و سلیمانیان، ۱۳۸۶). همچنین حساب آرای به فرآیندی اطلاق می شود که حسابداران بوسیله آن از دانش خود و رویه های حرفه حسابداری جهت دستکاری ارقام مندرج در گزارش های مالی و حساب های واحد تجاری استفاده می کنند. حساب آرای در اغلب مواقع می تواند باعث فریب دادن حسابرسان و قانونگذاران شده و آنان را به اشتباه بیندازد. برای مثال می توان به واقعه شرکت های انرون و ورلدکام اشاره کرد. حساب آرای اغلب به روش های مختلفی از قبیل تنظیم معاملات، استفاده زیاد از برآوردهای حسابداری، استفاده از اقلام تعهدی اختیاری و ... قابل اجراست. اما به طور کلی حساب آرای در دو طبقه مدیریت سود و تأمین مالی برون ترازنامه ای قرار دارد (دستگیر و همکاران، ۱۳۹۱).

تأمین مالی برون ترازنامه ای ساختار بندی بدهی هاست که شرکت ها به دلایل و اشکال مختلف با آن درگیرند (الوین و گرت^۱، ۱۹۹۶). از ریسک مالی پنهان (تأمین مالی برون ترازنامه ای^۲) زمانی استفاده می شود که شرکت می خواهد ضمن تحصیل دارایی، آن دارایی و شیوه تأمین مالی را که معمولاً از طریق بدهی هاست در ترازنامه نشان ندهد که این موضوع طبق ضوابط قانونی و میثاق های پذیرفته شده حسابداری انجام می شود؛ لازم بذکر است که تأمین مالی برون ترازنامه ای قابلیت ارائه در یادداشت های پیوست را دارد. برخی اوقات در این زمینه از عبارت حساب آرای^۳ یا حسابداری ساختگی^۴ نیز استفاده می شود. از آنجایی که شرکت ها نمی خواهند که به حساب آرای و حسابداری

³ . Window Dressing

⁴ . Creative Accounting

¹ . Elwin Ray Rogers and Grant Lindstrom

² . Off-Balance Sheet Financing(OBSF)

ساختگی متهم شوند (زیرا این دو عبارت بار منفی دارند) در نتیجه، تامین مالی برون ترازنامه‌ای را به آن دو ترجیح می‌دهند (دستگیر و سلیمانیان، ۱۳۸۶). از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۲ شرکت‌های آمریکایی بیش از ۹۱۹ بار ارقام حسابداری را تجدید ارائه نموده‌اند که نشان از گسترش حساب آرایایی است (کتز^۱/ترجمه مدرس و همکاران، ۱۳۸۹)؛ گفتنی است که متأسفانه این آمار در کشور ما نیز به دفعات زیاد رخ می‌دهد و اکثر صورتهای مالی ستونی بنام ستون تجدید ارائه دارند.

یکی از مباحثی که بر کاهش رفتارهای فرصت طلبانه اثرگذار است کمیته حسابرسی و مالکین عمده هستند که با نقش نظارتی خود بر رفتارهای فرصت طلبانه مدیران اثرگذارند. مکانیسم های مهم حاکمیت شرکتی که بر حساب آرایایی اثرگذارند کمیته حسابرسی و نوع مالکیت هستند که با نقش نظارتی که دارند بر هزینه های نمایندگی شرکت اثرگذارند (دیویس و گارسیا کیستونا، ۲۰۲۳)؛ نصیرزاده و همکاران، ۱۳۹۶). تئوری نمایندگی همواره به عنوان یک نظریه قوی حامی ارائه راه کارهای نظارتی در جهت کاهش پدیده های منفی همچون حساب آرایایی بوده است.

عبدی گلزار و همکاران (۱۴۰۳) نشان دادند که خاطره اخلاقی بین مدیران و سهامداران بر مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی تاثیر مثبت و معنی دار داد. درخصوص تاثیر حاکمیت شرکتی بر رابطه مخاطره اخلاقی بین مدیران و سهامداران با مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی نتایج حاکی از تاثیر منفی و معنی دار است. بنابراین مخاطره اخلاقی بین مدیران و سهامداران موجب تمایل بیشتر مدیران به مدیریت سود گردیده و مکانیزم های حاکمیت شرکتی باعث کنترل و در نهایت تضعیف مدیریت سود واقعی و تعهدی به عنوان پیامدهای مخاطره اخلاقی می گردد. هاشمی بهرمان و همکاران (۱۴۰۳) نشان دادند که سبک های تصمیم گیری در مدیریت سود فرصت طلبانه تاثیر دارد. رضایی و طاهر آبادی (۱۴۰۲) رابطه استقلال کمیته حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت با حساب آرایایی را در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تایید نمودند. رضازاده و همکاران (۱۴۰۲) تاثیر خودکارآمدی، منبع کنترل و ویژگی های تاریک شخصیت بر مدیریت سود فرصت طلبانه را رد نکردند. بامری و همکاران (۱۴۰۲) رابطه بین حسابرسی داخلی و حساب آرایایی را تایید نمودند. خان محمدی و مویدی آملی (۱۴۰۱) تاثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر کیفیت صورتهای مالی در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران را رد نکردند. فاضلی و نیاکان (۱۴۰۰) رابطه بین

حضور مدیران زن و سواد مالی آنها در پیشگیری از حساب آرایایی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را رد نکردند. تجویدی و قائم پناه (۱۴۰۰) نشان دادند که مشخصه های کمیته حسابرسی بر حساب آرایایی تاثیرگذار است. مقدم و قدردان (۱۳۹۸) نشان دادند زمانی که درصد مالکیت سرمایه گذاران نهادی در شرکتها بیش از ۴۵٪ باشد حساب آرایایی توسط مدیریت کاهش می یابد. علاوه بر این یافته های پژوهش حاکی از این است که بین کیفیت حسابرسی و دستکاری سود رابطه منفی و معناداری برقرار است. همچنین، یافته ها در این پژوهش نشان می دهد که بین وجود مدیران غیرموظف در ترکیب هیئت مدیره و وجود حسابرسان داخلی و حساب آرایایی توسط مدیریت رابطه معناداری وجود ندارد. در تحقیق نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۶) بین تجربه کمیته حسابرسی و حساب آرایایی رابطه مثبت و معناداری مشاهده گردید. نیکومرام و پازوکی (۱۳۹۴) نشان دادند که رابطه ای مثبت و مستقیم میان پاداش مدیریت و پایداری سود وجود دارد. دستگیر و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی به بررسی علل حساب آرایایی پرداختند. در این تحقیق بیان شد که مدیریت سود و تامین مالی برون ترازنامه ای دو شکل رایج حساب آرایایی اند. همچنین در این تحقیق بیان شد که علت ناکامی اکثر شرکتهای گذشته تاکنون حساب آرایایی بوده است. حساس یگانه و یزدانپان (۱۳۸۷) نشان دادند که معیارهای حاکمیت شرکتی بر کاهش حساب آرایایی اثرگذار است. دستگیر و سلیمانیان (۱۳۸۶) در تحقیقی به بررسی تامین مالی برون ترازنامه ای پرداختند. در این تحقیق تغییر نسبت های اهرمی و سودآوری و همچنین تغییر مالیات از مهم ترین علل تامین مالی برون ترازنامه ای معرفی شدند. نتیجه نهایی این تحقیق این بود که تدوین استانداردهای مناسب در کاهش حساب آرایایی از نوع تامین مالی برون ترازنامه ای موثر است. اوسی و کلیبی (۲۰۲۳) نشان دادند که دوگانگی وظایف مدیر عامل بر حساب آرایایی تاثیرگذار است و مالکیت خانوادگی بر این رابطه نقش میانجی بازی می کند. دیویس و گارسیا کیستونا (۲۰۲۳) نشان دادند که بین مالکیت نهادی و حساب آرایایی رابطه معناداری وجود دارد. آلکبسی و همکاران (۲۰۲۲) نشان دادند که بین حق الزحمه کمیته حسابرسی و حساب آرایایی رابطه معناداری وجود دارد و تمرکز مالکیت بر این رابطه اثرگذار است. پژوهش بانسل^۲ (۲۰۲۲) نشان داد که هر چه ویژگی های ساختاری مانند تعداد سرمایه گذار نهادی بیشتر باشد سود حسابداری بیشتر دستکاری

^۲. Bansal

^۱. Ketz

فرضیه اول: بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرای رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرای با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی تمرکز مالکیت رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

روش شناسی

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی و همچنین کاربردی است. اطلاعات مربوط به ۸۴ شرکت در دوره زمانی ۱۴۰۱-۱۳۹۷ (۴۱۰ مشاهده/ سال - شرکت) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند تا ارتباط بین متغیرها برای آزمون فرضیه تحقیق بررسی شود. داده‌های مدل رگرسیونی از سایت کدال و نرم افزار ره آورد نوین دریافت شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار Excel محاسبه و با نرم‌افزار Spss ۱۸ و Eviews ۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. متغیرها به شرح ذیل محاسبه می‌شوند:

می‌شود. پژوهش آج^۱ (۲۰۲۲) نشان داد که تنوع جنسیت هیات مدیره بر تقلب در حسابداری اثرگذار است. پژوهش ساموئل (۲۰۲۱) نشان داد که ویژگی‌های تخصصی مانند توانایی افراد و ناظران موجب کشف اشتباه اشتباهات شده و می‌تواند گزارش حسابداری را تقویت کند. پژوهش دینا^۲ و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که هر چه تعهدپذیری افراد و جدیت مسئله بیشتر باشد احتمال گزارشگری با کیفیت با ارقام حسابداری بیشتر خواهد بود. پژوهش ماننا و ماننا^۳ (۲۰۲۱) نشان داد که ویژگی‌های سازمانی (ویژگی‌های شرکت) بر گزارشگری مالی نقش قابل توجهی دارند. اندازه و سطح فعالیت شرکت و ویژگی‌های مالکیتی از جمله ویژگی‌های شرکت محسوب می‌شوند. همچنین آنها بیان نمودند شرکت‌های بزرگ به دلیل داشتن منابع مالی زیاد، قادرند کارمندان حسابداری بیشتری با تخصص و تحصیلات بالاتر و سیستم‌های اطلاعاتی پیشرفته‌تری را به خدمت بگیرند و حساب‌های خود را تغییر دهند. در نهایت بر اساس مبانی نظری و تجربی پژوهش فرضیه‌های زیر جهت پیش بینی حساب آرای تدوین می‌شوند:

جدول ۱: محاسبه متغیرهای مدل پژوهش

متغیر	نماد	نوع	روش اندازه گیری
حساب آرای	AEM	وابسته	مدیریت سود= باقیمانده مدل کوتاری و همکاران (۲۰۰۵)
حق الزحمه کمیته حسابرسی	ACCOM	مستقل	لگاریتم مجموعه حق الزحمه‌های سالانه اعضای کمیته حسابرسی
نسبت مدیران مستقل کمیته حسابرسی	ACID	کنترلی (نسبی)	نسبت مدیران مستقل کمیته به کل افراد کمیته حسابرسی
تعداد اعضای کمیته حسابرسی	ACS	کنترلی	تعداد اعضا کمیته حسابرسی
تمرکز مالکیت	CONC	کنترلی (تعدیلی)	درصد کل سهام متعلق به سهامداران بزرگی که حداقل ۵ درصد از سهام را در اختیار دارند
تخصص مالی کمیته حسابرسی	ACF	کنترلی	نسبت افراد کمیته دارای مدارک حسابداری و مرتبط با مالی به کل اعضا
عضو دارای سابقه مرتبط در کمیته حسابرسی	ACWE	کنترلی	تعداد افراد کمیته دارای سابقه مرتبط با عضویت در کمیته حسابرسی به کل اعضا
استقلال هیئت مدیره	BID	کنترلی	تعداد افراد غیر موظف تقسیم بر کل اعضای هیئت مدیره
جمع دارایی‌ها	FS	کنترلی	لگاریتم جمع کل دارایی‌ها
اهرم مالی	LEV	کنترلی	تقسیم کل بدهی‌ها بر کل دارایی‌ها
بازده دارایی‌ها	ROA	کنترلی	سود خالص تقسیم بر کل دارایی‌ها
زیان	LOSS	کنترلی	اگر شرکت در سال T زیان ده باشد ۱ و در غیر اینصورت ۰
نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار	MTB	کنترلی	با استفاده از تقسیم ارزش بازار (ارزش دفتری بدهی + تعداد سهام* ارزش بازار هر سهم) به ارزش دفتری حاصل می‌شود.
نسبت جریان نقد عملیاتی	OPCF	کنترلی	جریان نقد عملیاتی تقسیم بر کل دارایی‌های شرکت

³. Manea & Manea

¹. Ach
². Diana

تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها

جدول ۲: آمار توصیفی برای متغیرهای تحقیق

متغیرها		میانگین	میان	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
AEM	حساب آرایایی	2078349	953037	3202649	11825	23967172
lnAEM	لگاریتم طبیعی حساب آرایایی	13/76	13/77	1/30	10/02	16/99
ACCOM	حق الزحمه کمیته حسابرسی	16/82	16/81	0/80	14/22	19/81
CONC	تمرکز مالکیت	96/49	99/05	5/67	71/91	100/00
SIZE	اندازه شرکت	15/27	15/27	2/14	9/84	21/06
LOSS	زیان	0/13	0/00	0/34	0/00	1/00
ROA	بازده دارایی‌ها	15/53	12/47	18/66	-51/17	122/06
LEV	نسبت بدهی	0/50	0/50	0/29	0/00	1/51
OPCF	جریان نقدی عملیاتی	1258726	103541	2802634	-1166639	15071768
MTB	ارزش بازار به ارزش دفتری	6481244	3155364	9276733	0	49942594
BID	استقلال هیئت مدیره (درصد)	64/89	60/00	22/36	0/00	100/00
ACS	تعداد اعضای کمیته حسابرسی	1/95	3/00	1/69	0/00	6/00
ACID	نسبت مدیران مستقل کمیته حسابرسی	38/20	33/00	37/35	0/00	100/00
ACF	تخصیص مالی کمیته حسابرسی	51/91	67/00	46/06	0/00	100/00
ACWE	عضو دارای سابقه مرتبط در کمیته حسابرسی	26/28	0/00	30/41	0/00	100/00

از ۰/۰۵ است لذا فرض صفر نرمال بودن این متغیر رد نمی‌شود. در نمودار زیر (هیستوگرامها) غیرنرمال بودن متغیر وابسته و نرمال بودن متغیر تبدیل یافته کاملاً مشهود است:

نمودارهای باقیمانده در مقابل مقادیر برآورد شده حاوی اطلاعات بسیار مهمی است از جمله اینکه نداشتن الگوی منظم در پراکندگی این نقاط میتواند مویب همسانی واریانس که یکی از پیش فرض‌های مدلبندی رگرسیونی است می‌باشد. در نمودار زیر به این نکته توجه شده است و تقریباً پراکندگی در این نمودار تصادفی بوده و الگومند نیست.

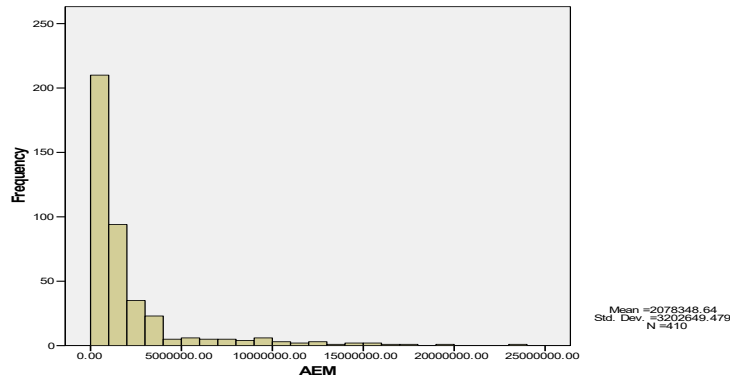
از جدول بالا تنها برای توصیف داده‌ها از نظر شاخص‌های مرکزی، پراکندگی و شکلی داده‌ها استفاده می‌گردد.

بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته

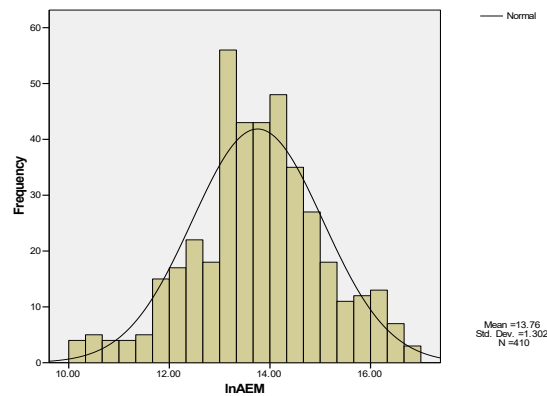
نرمال بودن باقیمانده‌های مدل رگرسیونی یکی از فرض‌های رگرسیون است که نشان‌دهنده اعتبار آزمونهای رگرسیونی است: مقدار احتمال برای متغیر وابسته AEM مقدار احتمال برابر با ۰/۰۰۰، مقدار احتمال برای لگاریتم متغیر وابسته مقدار احتمال برابر با ۰/۱۹۴ بدست آمده است چون این مقدار بیشتر

جدول ۳: آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق

نتیجه	مقدار احتمال	مقدار Z	انحراف معیار	میانگین	متغیر وابسته
نرمال نیست	0/000	5/25	3202649	2078349	حساب آرایایی
نرمال است	0/194	1/08	1/30	13/76	لگاریتم طبیعی حساب آرایایی

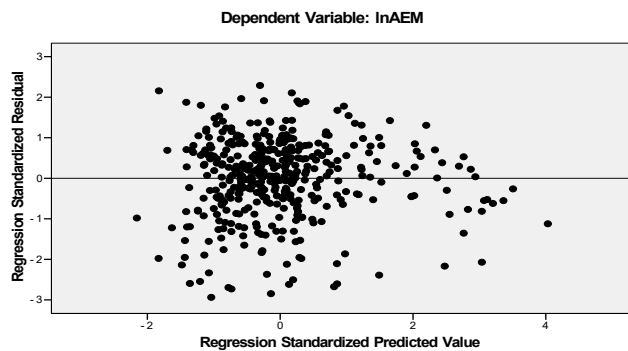
نمودار ۱: نرمال نبودن حساب آرایبی

نمودار ۲: نرمال بودن لگاریتم طبیعی حساب آرایبی

نمودارهای پراکنش باقیمانده در مقابل مقادیر برآورد شده جهت تشخیص همسانی واریانس

Scatterplot

نمودار ۳: نمودار پراکنش باقیمانده لگاریتم طبیعی حساب آرایبی

مقادیر احتمال برای مدل‌های اول و برابر با ۰/۱۲ و برای مدل دوم برابر با ۰/۰۹ است که هر دو بیشتر از ۰/۰۵ است که نشانگر مدل با اثرات تصادفی است.

تحلیل پانلی و انتخاب مدل

در این بخش مدل مناسب انتخاب می‌گردد:

مقدار احتمال آزمون چاو برای مدل اول و دوم برابر با ۰/۰۰۰ است که این مقادیر کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین مدل‌های مورد استفاده از نوع مدل‌های با اثرات است براساس آزمون هاسمن

جدول ۴: آزمون چاو و آزمون هاسمن برای انتخاب مدل مناسب

نتیجه	آزمون هاسمن			آزمون چاو یا لیمر			مدل
	احتمال	درجه آزادی	کای-دو	مقدار احتمال	درجه آزادی	مقدار	
مدل با اثرات تصادفی	0/120	13	19/11	0/000	81,315	2/09	اول
				0/000	81	176/05	
مدل با اثرات تصادفی	0/091	14	21/46	0/000	81,314	2/10	دوم
				0/000	81	177/51	

در جدول زیر مدل با اثرات تصادفی برآورد شده است مقدار احتمال معنی‌داری F برای آن برابر با ۰/۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل معنی‌داری وجود دارد. میزان ضریب تعیین برابر با ۰/۴۱ است یعنی در حدود ۴۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل بیان می‌گردد. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۷۰ است مقادیر نزدیک به ۲ حاکی از عدم خودهمبستگی باقیمانده‌ها که یکی دیگر از فروض رگرسیون است را نشان می‌دهد. (بنابراین خودهمبستگی بین باقیمانده‌ها وجود ندارد).

فرضیه اول: بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایایی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. در این بخش برای بررسی و برآورد مدل کلی از تحلیل پانلی^۱ استفاده شده است.

$$\ln AEMit = \beta_0 + \beta_1 ACCOMit + \beta_2 CONCit + \beta_3 SIZEit + \beta_4 LOSit + \beta_5 ROAit + \beta_6 LEVit + \beta_7 OPCFit + \beta_8 MTBit + \beta_9 BIDit + \beta_{10} ACSit + \beta_{11} ACIDit + \beta_{12} ACDit + \beta_{13} ACWEit + \epsilon it$$

جدول ۵: برآورد و آزمون پارامترهای مدل اول

VIF	نتیجه	احتمال	مقدار t	ضرایب	پارامترها
-	معنادار و مثبت	0/000	4/76	7/959	مقدار ثابت
1/24	معنادار و مثبت	0/000	4/77	0/327	حق الزحمه کمیته حسابرسی ACCOM
1/19	معنادار و منفی	0/024	-2/27	-0/022	تمرکز مالکیت CONC
2/72	معنادار و مثبت	0/007	2/70	0/112	اندازه شرکت SIZE
1/46	معنادار و مثبت	0/000	4/69	0/842	زیان LOSS
1/70	معنادار و مثبت	0/000	9/11	0/030	بازده دارایی‌ها ROA
1/41	بی‌معنی	0/428	0/79	0/173	نسبت بدهی LEV
1/63	معنادار و مثبت	0/000	5/03	0/00000012	جریان نقدی عملیاتی OPCF
1/79	بی‌معنی	0/657	0/44	0/000000003	ارزش بازار به ارزش دفتری MTB
1/09	بی‌معنی	0/391	-0/86	-0/002	استقلال هیئت مدیره (درصد) BID
6/07	بی‌معنی	0/775	-0/29	-0/022	تعداد اعضای کمیته حسابرسی ACS
3/77	بی‌معنی	0/201	1/28	0/003	نسبت مدیران مستقل کمیته حسابرسی ACID
6/85	بی‌معنی	0/957	-0/05	0/000	تخصص مالی کمیته حسابرسی ACF
2/17	بی‌معنی	0/197	-1/29	-0/003	عضو دارای سابقه مرتبط در کمیته حسابرسی ACWE
0/000	مقدار احتمال F	21/21	مقدار F		
1/70	دوربین واتسون	0/41	ضریب تعیین		

وجود دارد. میزان این شاخص برای متغیرها کمتر از ۱۰ بوده و بیشترین مقدار آن برابر با ۶/۸۵ (برای متغیر ACF) است. برای برآورد ضرایب می‌توان فرضهای زیر را با استفاده از آماره‌های t

مقادیر VIF (عامل افزایش واریانس) شاخصی برای بررسی همخطی بین متغیرهای مستقل است در صورتیکه مقدار آن بالاتر از ۱۰ باشد احتمال وجود همخطی بین متغیرهای مستقل

^۱ Panel Analysis

(بی‌معنی)، برای OPCF برابر با ۵/۰۳ (معنادار و مثبت)، برای MTB برابر با ۰/۶۵۷ (بی‌معنی)، برای BID برابر با ۰/۸۶ - (بی‌معنی)، برای ACS برابر با ۰/۲۹ - (بی‌معنی)، برای ACID برابر با ۱/۲۸ (بی‌معنی)، برای ACF برابر با ۰/۰۵ - (بی‌معنی) و در نهایت برای ACWE برابر با ۱/۲۹ - (بی‌معنی) است.

فرضیه دوم: بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایبی با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌کنندگی تمرکز مالکیت رابطه مثبت معناداری وجود دارد. مدل زیر برای بررسی مورد استفاده قرار گرفته است.

$$\ln AEMit = \beta_0 + \beta_1 ACCOMit + \beta_2 CONCit + \beta_3 ACCOM * CONCit + \beta_4 SIZEit + \beta_5 LOSit + \beta_6 ROAit + \beta_7 LEVit + \beta_8 OPCFit + \beta_9 MTBit + \beta_{10} BIDit + \beta_{11} ACSit + \beta_{12} ACIDit + \beta_{13} ACDit + \beta_{14} ACWEit + \epsilon it$$

فرض صفر و فرض مقابل در این مدل به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_{14} = 0 \\ H_1 : \beta_i \neq 0 \quad i = 1, 2, \dots, 14 \end{cases}$$

مقدار احتمال معنی‌داری F برابر با ۰/۰۰۰ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل معنی‌داری وجود دارد. میزان ضریب تعیین برابر با ۰/۴۲ است یعنی در حدود ۴۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل بیان می‌گردد. مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۶۹ است که نشانگر عدم خودهمبستگی بین باقیمانده هاست. مقادیر VIF برای متغیرها کمتر از ۷/۰۱ بوده که کمتر از حدود ۱۰ است لذا همخطی بین متغیرها وجود ندارد.

مقدار آماره t برای ACCOM برابر با ۲/۳۱ است این مقدار چون در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد، لذا رابطه ACCOM (حق الزحمه کمیته حسابرسی) با متغیر وابسته یعنی AEM (حساب آرایبی) معنادار و مثبت است. همچنین برای بررسی ارتباط بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایبی با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌کنندگی تمرکز مالکیت آماره t برای ACCOM * CONC برابر با ۲ است این مقدار چون در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد، لذا رابطه ACCOM * CONC با متغیر وابسته یعنی AEM (حساب آرایبی) معنادار و مثبت است، لذا با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌کنندگی تمرکز مالکیت ارتباط بین حق الزحمه کمیته حسابرسی و حساب آرایبی مثبت شده است. همچنین مقدار آماره t برای CONC برابر با ۲/۹۶ - (معنادار و

- جزئی انجام داد. فرض صفر و فرض مقابل برای عرض از مبدا یا مقدار ثابت به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0 : \beta_0 = 0 \\ H_1 : \beta_0 \neq 0 \end{cases}$$

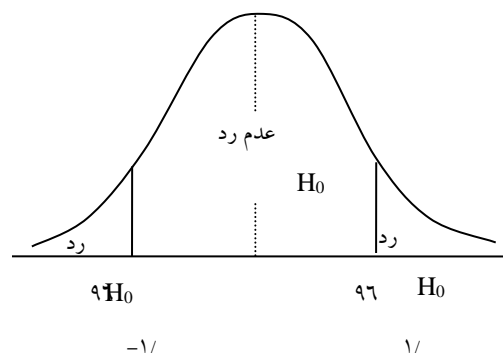
و برای میزان ارتباط متغیرهای مستقل و کنترلی به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$\begin{cases} H_0 : \beta_1 = 0 \\ H_1 : \beta_1 \neq 0 \\ H_0 : \beta_{13} = 0 \\ H_1 : \beta_{13} \neq 0 \end{cases}$$

و مقدار آماره آزمون به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$t_{\beta_i} = \frac{\beta_i - 0}{S_{\beta_i}} \quad i = 0, 1, 2, \dots, 13$$

توزیع آماره بالا برای نمونه‌های بزرگ توزیع نرمال استاندارد است بنابراین ناحیه رد و عدم رد به صورت زیر خواهد بود.

نحوه داوری به این صورت است که اگر مقدار t در ناحیه رد قرار گیرد فرض صفر رد می‌شود. در جدول بالا رابطه بین متغیرهای مستقل با متغیر وابسته مشخص شده است رابطه مثبت و معنادار به این مفهوم است که با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته نیز افزایش می‌یابد در حالیکه در ارتباط منفی معنادار با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته کاهش می‌یابد در ارتباط بی‌معنی هم رابطه‌ای بین متغیر مستقل و وابسته وجود ندارد. مقدار آماره t برای ACCOM برابر با ۴/۷۷ است این مقدار چون در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد، لذا رابطه ACCOM (حق الزحمه کمیته حسابرسی) با متغیر وابسته یعنی AEM (حساب آرایبی) معنادار و مثبت است. همچنین مقدار آماره t برای CONC برابر با ۲/۷۰ - (معنادار و مثبت)، برای LOSS برابر با ۴/۶۹ (معنادار و مثبت)، برای ROA برابر با ۹/۱۱ (معنادار و مثبت)، برای LEV برابر با ۰/۷۹

منفی)، برای SIZE برابر با ۲/۶۱ (معنادار و مثبت)، برای LOSS برابر با ۴/۵۸ (معنادار و مثبت)، برای ROA برابر با ۸/۸۲ (معنادار و مثبت)، برای LEV برابر با ۰/۷۲ (بی معنی)، برای OPCF برابر با ۵/۲۱ (معنادار و مثبت)، برای MTB برابر با ۰/۵۹ (بی معنی)، برای BID برابر با ۰/۸۹- (بی معنی)، برای ACS برابر با ۰/۱۹- (بی معنی)، برای ACID برابر با ۱/۳۵ (بی معنی)، برای ACF برابر با ۰/۲۶- (بی معنی) و در نهایت برای ACWE برابر با ۱/۲۲- (بی معنی) است.

جدول ۶: برآورد و آزمون پارامترهای مدل دوم

VIF	نتیجه	احتمال	مقدار t	ضرایب	پارامترها	
-	معنادار و مثبت	0/000	5/17	9/002	مقدار ثابت	
2/43	معنادار و مثبت	0/021	2/31	0/209	حق الزحمه کمیته حسابرسی	ACCOM
1/75	معنادار و منفی	0/003	-2/96	-0/032	تمرکز مالکیت	CONC
2/56	معنادار و مثبت	0/047	2/00	0/001	تاثیر تمرکز مالکیت	ACCOM*CONC
2/72	معنادار و مثبت	0/009	2/61	0/108	اندازه شرکت	SIZE
1/46	معنادار و مثبت	0/000	4/58	0/819	زیان	LOSS
1/72	معنادار و مثبت	0/000	8/82	0/029	بازده داراییها	ROA
1/41	بی معنی	0/472	0/72	0/157	نسبت بدهی	LEV
1/63	معنادار و مثبت	0/000	5/21	0/00000012	جریان نقدی عملیاتی	OPCF
1/80	بی معنی	0/557	0/59	0/000000004	ارزش بازار به ارزش دفتری	MTB
1/09	بی معنی	0/374	-0/89	-0/002	استقلال هیئت مدیره (درصد)	BID
6/11	بی معنی	0/850	-0/19	-0/014	تعداد اعضای کمیته حسابرسی	ACS
3/78	بی معنی	0/178	1/35	0/003	نسبت مدیران مستقل کمیته حسابرسی	ACID
7/01	بی معنی	0/796	-0/26	-0/001	تخصیص مالی کمیته حسابرسی	ACF
2/17	بی معنی	0/223	-1/22	-0/003	عضو دارای سابقه مرتبط در کمیته حسابرسی	ACWE
0/000	مقدار احتمال F		20/13	مقدار F		
1/69	دوربین وانسون		0/42	ضریب تعیین		

بحث و نتیجه گیری

تئوری نمایندگی همواره برای شرکتها دارای هزینههایی بوده است که شرکتها سعی نمودهاند تا با استفاده از مکانیزمهای نظارتی همچون کمیته حسابرسی و مالکیت در جهت کاهش آن قدم بردارند. هدف از این پژوهش پیش بینی حساب آرایایی با متغیرهای حق الزحمه کمیته حسابرسی، تمرکز مالکیت و سایر متغیرهای مالی و غیر مالی است. از اینرو با استفاده از داده های شرکتهای بورسی به بررسی این روابط پرداخته شد. نتایج حاصل از آزمون فرضیهها نشان داد که: (۱) بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایایی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. (۲) بین حق الزحمه نقدی اعضای کمیته حسابرسی و حساب آرایایی با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی تمرکز مالکیت رابطه مثبت معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش حاضر با پژوهش های دیویس و گارسیا-کیستونا (۲۰۲۳)؛ آلبسی و همکاران (۲۰۲۲) بانسل (۲۰۲۲)؛ ساموئل (۲۰۲۱)؛ رضایی و طاهر آبادی (۱۴۰۲)؛ تجویدی و قائم پناه (۱۴۰۰)؛ نصیرزاده و همکاران (۱۳۹۶)؛ نیکومرام و پازوکی (۱۳۹۴) تا حد زیادی

همخوانی داشت. حساب آرایایی به دلایل مختلفی انجام می شود، اما بطور خلاصه هدف اصلی آن پنهان کاری در صورت های مالی است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر مکانیزمهای نظارتی همچون حاکمیت شرکتی بر پیش بینی حساب آرایایی تأثیر گذارند. از بین مکانیزمهای حاکمیت شرکتی کمیته حسابرسی به دلیل نقش نظارتی و مالکیت نیز به دلیل دارا بودن ابزارهای نظارتی تأثیر بیشتری دارند. علت این امر این است که کمیته حسابرسی وظیفه نظارت بر گزارشات مالی را برعهده دارد، لذا کمیته حسابرسی اثربخش و با صلاحیت می تواند بر کیفیت گزارشات مالی موثر باشد و حساب آرایایی را کاهش دهد، همچنین اگر در کمیته حسابرسی افراد با تخصص مالی به کار گرفته شوند، باعث می شود که کیفیت و قابلیت اتکای گزارشات مالی افزایش پیدا کند. مالکیت نیز به دلیل منافع زیادی که در شرکتها دارند بر روی اطلاعات مالی شرکتها حساسیت زیادی دارند و به شکل های مختلف سعی در دخالت و تأثیرگذاری در امورات مالی شرکتها دارند. حساسیت بالای مالکان شرکت باعث می شود تا حساب آرایایی شرکتها تحت تأثیر قرار بگیرد و این مهم به سمت

حاج نوروزی، احمد، فاضلی، نقی، فغانی ماکرانی، خسرو. (۱۴۰۱). ارائه الگوی دقت پیش‌بینی سود مدیریت بر اساس معیارهای نوین اخلاق. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، آماده انتشار.

حساس یگانه، یحیی، یزدانیان، نرگس. (۱۳۸۷). تاثیر حاکمیت شرکتی بر کاهش مدیریت سود. مطالعات حسابداری، (۱۷)، ۱۷۱-۱۵۲.

خان محمدی، محمد، مویدی آملی، هادی. (۱۴۰۱). بررسی تاثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر کیفیت صورت‌های مالی در شرکت‌های پذیرفته‌شده بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، (۱۱)، ۴۳-۳۳۵.

دستگیر، محسن، سلیمانان، غلامرضا، (۱۳۸۶). "تامین مالی - برون‌ترازنامه‌ای: رویکرد مقایسه‌ای"، ماهنامه حسابداری، سال بیست و یکم، شماره ۱۸۲، صص ۱۵-۲۱.

دستگیر، محسن، غنی زاده، بهرام، کاظمی، اکبر، (۱۳۹۱)، "حساب آرایبی"، ماهنامه حسابرس، شماره ۶۱، صص ۱-۸.

رضازاده، فرزانه، رضایی، فرزین، حمیدی، ناصر، بنی مهد، بهمن. (۱۴۰۲). تاثیر خودکارآمدی، منبع کنترل و ویژگی‌های تاریک شخصیت بر مدیریت سود فرصت طلبانه. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، (۱۲)، ۴۵-۲۸۷-۳۰۰.

رضایی، حلیمه، طاهر آبادی، علی اصغر. (۱۴۰۲). بررسی رابطه استقلال کمیته حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت با مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. چشم انداز حسابداری و مدیریت، (۶)، ۷۹-۱۲-۲۵.

عبدی گلزار، بهمن، بادآور نهندی، یونس، زینالی، مهدی. (۱۴۰۳). تاثیر مخاطره اخلاقی بین مدیران و سهامداران بر مدیریت سود تعهدی و واقعی با تاکید بر مکانیزم های حاکمیت شرکتی. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، (۱۳)، ۴۹-۴۳-۶۲.

فاضلی، نقی، نیاکان، رعنا. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین حضورمدیران زن و سواد مالی آنها در پیشگیری از مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات حسابداری و حسابرسی، (۱۰)، ۳۷-۷۲-۵۹.

کتر/ترجمه مدرس، احمد، شهریاری، علیرضا، بهبانی‌نیا، پریسا، (۱۳۸۹)، ریسک مالی پنهان (درک حسابداری خارج از ترازنامه)، تهران: انتشارات دیوان محاسبات.

و سوی خواسته های مالکان حرکت کند. تاکنون روش‌های زیادی برای حساب‌آرایی مطرح شده، اما رایج‌ترین نوع آن به مدیریت سود و تأمین مالی برون ترازنامه‌ای برمی‌گردد. در خصوص حساب‌آرایی آنچه که قابل طرح است باید به منافع ذینفعان کلیدی شرکت توجه شود و در نهایت این امر سبب افزایش ارزش شرکت گردد. بر روی مشخصه‌های کلیدی ناظران باید قوانین بیشتری نگاشته شود تا میزان تأثیرگذاری کمیته حسابرسی و تمرکز مالکیت در جهت حفظ منافع ذینفعان کلیدی بیشتر شود. گفتنی است که مدیران با کمک حسابداران، قانونگذاران با بی‌دقتی، حرفه حسابرسی با قصور و سرمایه‌گذاران با سهل‌انگاری در حساب‌آرایی نقش دارند. صورت‌های مالی غیر شفاف شامل وجود دارایی‌ها و بدهی‌های پنهان، وجود نسبت‌های مالی اشتباه، از دست رفتن ارزش پیش‌بینی صورت‌های مالی، از دست رفتن اعتماد عمومی و گمراه ساختن استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی پیامدهایی از حساب‌آرایی‌اند و به همین دلیل در خصوص حساب‌آرایی در ابعاد مختلف نیاز به تدوین استانداردهای حسابداری و قوانین مناسب می‌باشد. یک راه استانداردهای مبتنی بر قواعد می‌باشد که امکان مقایسه بین شرکت‌ها و ثبات - رویه را فراهم می‌کند و باعث کاهش جنبه‌های حساب‌آرایی می‌شود. نهایتاً اینکه حساب‌آرایی به دلیل ابهام و مشکلات فراوان در قوانین مالی، استانداردها و موارد مرتبط در بخش دولتی و خصوصی زیاد است و همین امر سبب شده تا از جامعه‌ای سالم فاصله داشته باشیم. پیشنهاد می‌شود تا درآینده تحقیقات تجربی، مطالعات موردی و زمینه‌ای بیشتری هم در بخش خصوصی و هم در بخش دولتی در زمینه حساب‌آرایی و زیرمجموعه‌های آن شامل تامین مالی برون‌ترازنامه‌ای و مدیریت سود صورت گیرد تا روشن شود چه اندازه این پدیده‌های حسابداری در ایران استفاده می‌شود و تاثیرات آن در چه زمینه‌هایی است.

فهرست منابع

بامری، عمران، شورورزی، محمدرضا، نوری توپکانلو، زهرا. (۱۴۰۲). بررسی و تبیین رابطه بین حسابرسی داخلی و مدیریت سود. حسابداری مدیریت، (۱۶)، ۵۷-۷۲-۹۱.

برادران حسن زاده، رسول، باقرزاده قره ضیاءالدین، علی. (۱۳۹۶). "مدیریت سود و حساب‌آرایی"، دانش و پژوهش حسابداری، ۵۱، ۱-۲۵.

تجویدی، الناز، قائم پناه، محسن. (۱۴۰۰). ویژگی‌های کمیته حسابرسی و مدیریت سود. تحقیقات حسابداری و حسابرسی (تحقیقات حسابداری)، (۱۳)، ۴۹-۱۵۵-۱۷۴.

adjustment", *History of Political Economy*, 53(S1), 81-110.

مقدم، عبدالکریم، قدردان، احسان. (۱۳۹۸). بررسی عوامل مؤثر بر عدم دستکاری سود توسط مدیریت. *مطالعات حسابداری و حسابرسی*، ۸(۳۱)، ۵۹-۷۴.

نصیرزاده، فرزانه، اورادی، جواد، رجبعلی زاده، جواد. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی. *مطالعات حسابداری و حسابرسی*، ۶(۲۴)، ۳۹-۵۲.

نیکومرام، هاشم، پازوکی، پریسا. (۱۳۹۴). پاداش مدیریت و پایداری سود. *حسابداری مدیریت*، ۸(۲۴)، ۶۱-۷۱.

هاشمی بهرمان، مریم، پورزمانی، زهرا، بنی مهد، بهمن. (۱۴۰۳). نقش سبک های تصمیم گیری در مدیریت سود فرصت طلبانه. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۳(۵۰)، ۲۱۲-۲۰۳.

Ach, Maulidi, (2022). "Gender board diversity and corporate fraud: empirical evidence from US companies", *Journal of Financial Crime*, Emerald Group Publishing Limited, vol. 30(2), pages 309-331, March.

Alkebeese, Radwan and Alhebry, Adeeb and TIAN, Gaoliang and Garefalakis, Alexandros, (2022), Audit Committee's Cash Compensation and Earnings Management: The Moderating Effects of Institutional Factors, *Spanish Journal of Finance and Accounting*, Vol 51, Issue 4, Pages 389-416.

[Bansal, M.](#) (2022), "Earnings management contagion: evidence from institutional equivalence", [Asian Journal of Accounting Research](#), Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print.

Davis, J.G. and García-Cestona, M. (2023), "Institutional ownership, earnings management and earnings surprises: evidence from 39 years of U.S. data", *Journal of Economics, Finance and Administrative Science*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print.

Diana, A., Matechou, E., Griffin, J. E., Buxton, A. S., & Griffiths, R. A. (2021). "An RShiny app for modelling environmental DNA data: accounting for false positive and false negative observation error". *Ecography*, 44(12), 1838-1844.

Elwin, R. and L. Grant, (1996), "Ethical Implications of Off-Balance-Sheet Financing", *Business & Professional Ethics Journal*, Vol. 15, No. 2, pp. 19-32.

Manea, L., & Manea, L. R. (2021). "Accounting Difficulties Regarding Fictitious Operations". *Internal Auditing and Risk Management*, 61(1), 54-62.

Oussii, A.A. and Klibi, M.F. (2023), "Do CEO duality and expertise affect earnings management behavior? The moderating effect of family ownership", *Journal of Family Business Management*, Vol. 13 No. 4, pp. 1392-1409.

Samuel, B. (2021). "False accounting as formalizing practices: the computation of macroeconomic aggregates in African countries since structural

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 15/ No. 57/ Spring 2025

Investigating the impact of audit committee fees on Window dressing by considering the moderating role of ownership concentration

Maliheh. Keshavarz

PhD. Student, Department of Accounting, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran

Bahram. Barzegar

Assistant Professor in Accounting, Department of Accounting, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

Mostafa. Ghasemi

Assistant Professor in Accounting, Department of Accounting, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

Abstract

Due to the expansion of public companies, the discussion of monitoring companies through corporate governance components is increasing. It is expected that the components of audit committee and ownership are effective on accounting. The purpose of this research is to predict Window dressing with audit committee fee variables, ownership concentration and other financial and non-financial variables. The current research is descriptive-correlative and also applied. The information related to 84 companies in the period of 1397-1401 (410 observations/year-company) were analyzed with SPSS18 and Eviews6 software. The findings showed that there is a significant positive relationship between the cash remuneration of the members of the audit committee and the Window dressing, and the concentration of ownership has an effect on this relationship. Considering the audit committee of the company and also the concentration of ownership, it is possible to predict the Window dressing to a great extent and compare the companies with each other. The audit committee and ownership as two important mechanisms of corporate governance affect the accounting of companies due to their supervisory role in corporation. This research has informative content for analysts and investors. Increasing the meetings of the company's audit committee helps in arranging and providing appropriate financial information.

Keywords: Window dressing, audit committee fees, concentration of ownership